

Nedprioritering af de erhvervsgymnasiale uddannelser i FFL18

Omprioriteringsbidraget betyder eksponentiel besparelse af E-GYM

På finansloven 2016 blev der indført et omprioriteringsbidrag på 2% årligt, som løb til og med 2019.

På finansloven 2017 blev omprioriteringsbidraget videreført til 2020, og endnu en gang på forslag til finanslov for 2018 (FFL18), er det blevet videreført til 2021. Dermed skal der spares knap 12% i 2021 grundet omprioriteringsbidraget.

I dette notatet tages der derfor udgangspunkt i 2015.¹

Konsekvensen af besparelser på E-GYM

Nedenfor er konsekvensen af omprioriteringsbidraget udregnet for de to erhvervsgymnasiale uddannelser (E-GYM), hhx og htx. Udregningerne er baseret på undervisnings-, fællesudgifts- og bygningstaxameteret.

Omprioriteringsbidraget rammer bortset fra det geografiske grundtilskud også de øvrige taxametre, herunder færdiggørelsestaxameteret samt skolernes grundtilskud.

Årsagen til at det geografiske grundtilskud ikke rammes er, at det blev indført i 2016 ved en reduktion i undervisningstaksten, som på daværende tidspunkt allerede var omfattet af omprioriteringsbidraget til og med 2019. Derfor vil det geografiske grundtilskud først blive ramt af omprioriteringsbidrag fra og med 2020.

Med et årligt omprioriteringsbidrag, som reducerer taxametrene med 2% om året fra og med 2016 til og med 2021, er der en markant reduktion af tilskud i 2021 i forhold til 2015. Derudover har området været ramt af indkøbsbesparelser, diverse dispositionsbegrænsninger m.m., som alle har først til takstnedsættelser.

Den samlede udvikling i undervisnings-, fællesudgifts- og bygningstaxameteret for de to erhvervsgymnasiale uddannelser ses i tabel 1.

Undervisnings-, fællesudgifts- og bygningstakster 2018-pl	Udvikling 2015-2018	Udvikling 2018-2021	Samlet udvikling 2015-2021
Hhx	-2.280 kr.	- 3.410	- 5.690 kr.
Htx	-5.927 kr.	- 4.265	- 10.191 kr.

Tabel 1: Udvikling i taxametrene for hhx og htx pr. årselev, 2018-pl reguleret.²

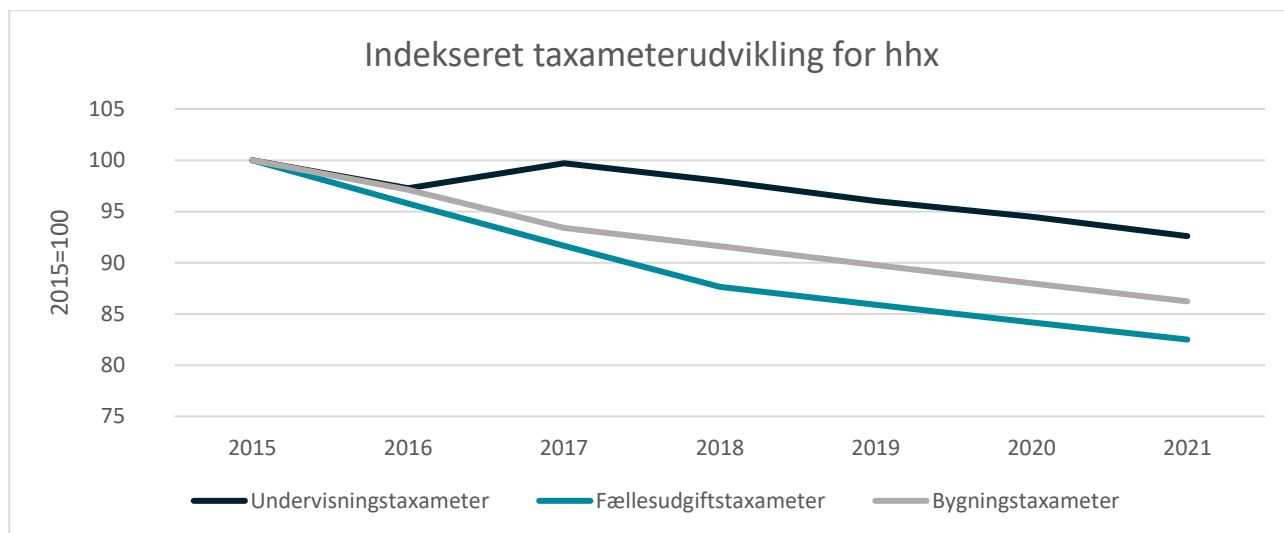
¹ Data for taxametre er hentet fra FL15, FL16, FL17 og FFL18 og er alle 2018-pl.

² Pl-regulering i dette notat er foretaget på baggrund af de udmeldte reguleringer i UVM's orienteringsbreve for finanslovene: <https://uvm.dk/institutioner-og-drift/oekonomi-og-drift/regulerede-institutioner/takstkatalog-og-finanslov/finanslov-regulerede-institutioner>

Konsekvenserne for hhx

Som det ses i tabel 1 på forrige side, bliver hhx ramt af betydelige besparelser. Besparelsen i 2021 i forhold til 2015, vil i alt være på næsten 5.700 kr., hvis man kun ser på undervisnings-, fællesudgifts- samt bygningstaxameteret.

I figur 1 ses der en samlet udvikling af undervisnings-, fællesudgifts- og bygningstaxameteret, som er 2015-indeksret.

Figur 1: 2015-indeksret taxameterudvikling for hhx, 2018-pl reguleret.

Som det ses i figur 1, er der store besparelser på taxametrene i 2021 i forhold til 2015. I tabel 2 nedenfor er der en opsummering af de procentvise besparelser og de faktiske besparelser for hhx.

Hhx	Besparelse i procent		Faktisk besparelse i kr.	
	2018 ift. 2015	2021 ift. 2015	2018 ift. 2015	2021 ift. 2015
Besparelisesperiode				
Undervisningstaxameter	2	7	- 1.046	- 3.838
Færdiggørelsestaxameter	3	8	- 348	- 1.170
Fællesudgiftstaxameter	13	17	- 776	- 1.100
Bygningstaxameter	6	14	- 457	- 752

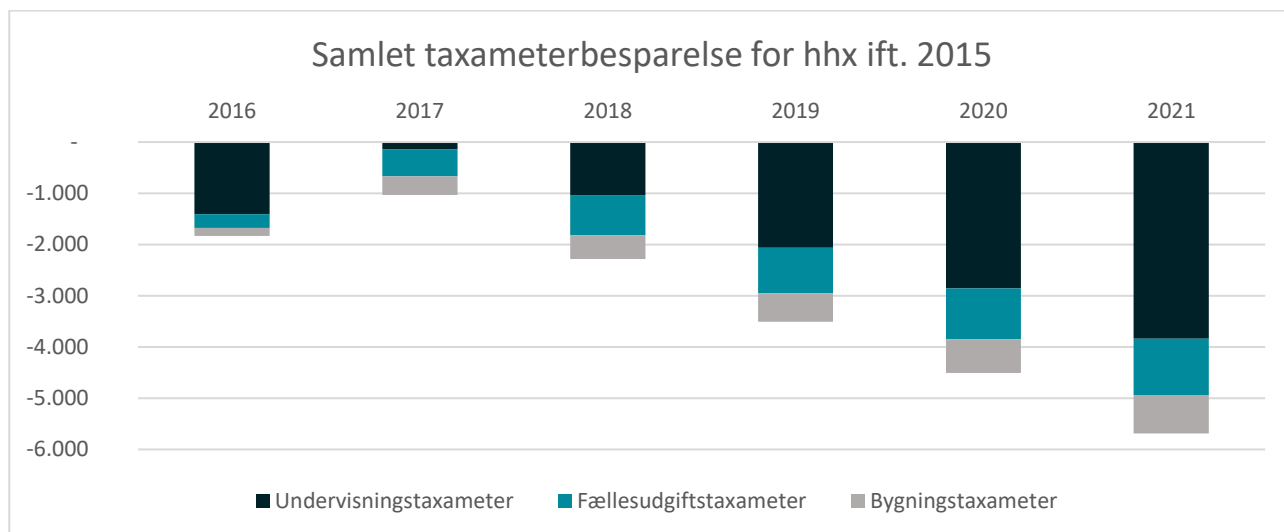
Tabel 2: Taxameterbesparelse på hhx med hidtil besparelse og fremtidig besparelse ift. 2015 i procentpoint og faktisk besparelse, 2018-pl reguleret.

Tabel 2 viser den procentvise samt den faktiske besparelse for to perioder, 2018 ift. 2015 og 2021 ift. 2015. Her er også færdiggørelsestaxameteret taget med, men benyttes ellers ikke i notatet, idet færdiggørelsestaxameteret er et incitamentstaxameter, som kun gives til de hhx-elever, der fuldfører deres uddannelsesforløb.

Den hidtil og fremtidige største procentvise besparelse er fællesudgiftstaxameteret. Den faktiske besparelse på fællesudgiftstaxameteret ift. 2015 er på 776 kr. og 1.100 kr. for hhv. 2018 og 2021.

Den faktiske besparelse på undervisningstaxameteret ift. 2015, er på 1.046 kr. og 3.838 kr. for hhv. 2018 og 2021. Dette til trods for, at der med finansloven for 2017 fandt en udligning sted af forskelle på undervisningstaxameteret på hhx og stx, hvilket medførte en taxameterforhøjelse på undervisningstaxameteret på hhx.

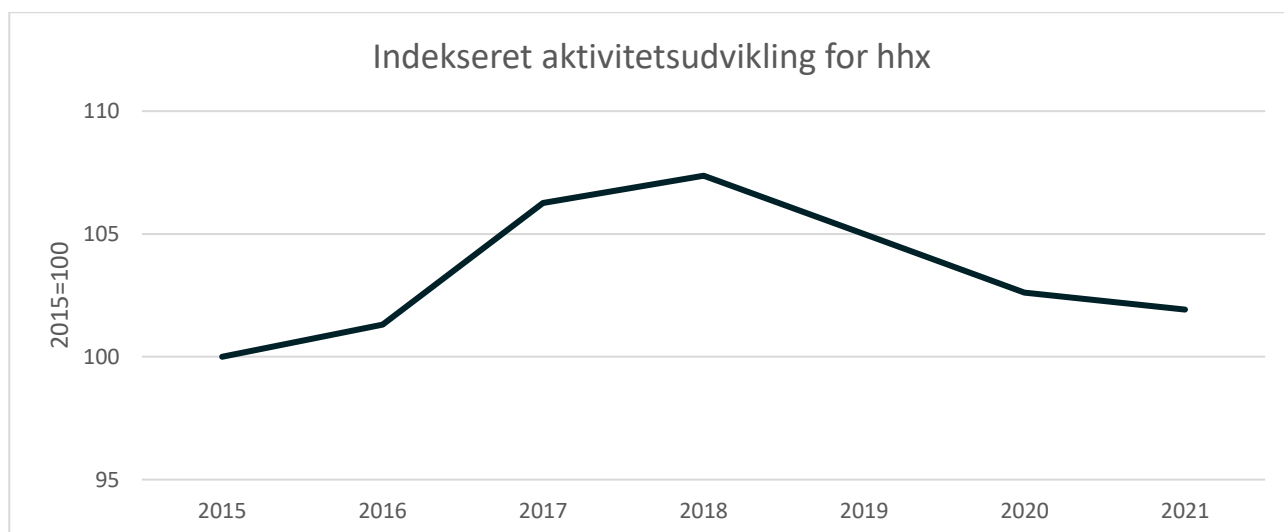
I figur 2 er den samlede årlige besparelse for undervisnings-, fællesudgifts-, og bygningstaxameteret illustreret.

Figur 2: Samlet årlig taxameterbesparelse for htx ift. 2015, 2018-pl reguleret.

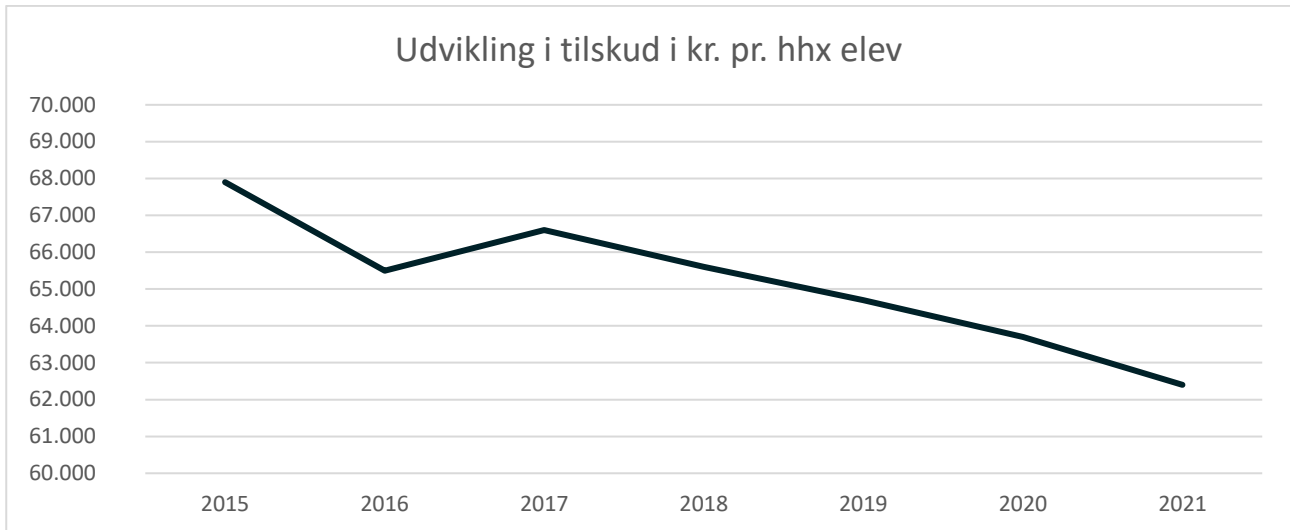
Af figur 2 fremgår det, at der vil være betydelige taxameterbesparelser for hhx-elever. Grundet harmonisering af undervisningstaxameteret, som resulterede i en forhøjelse på 4,6% af undervisningstaxameteret i 2017, er besparelsen i 2017 mindre end de øvrige år.

Når det kommer til aktivitetsudviklingen, har det siden 2015 set positivt ud for hhx med en stigende aktivitet frem til 2018 (foreslået bevilling). Efter 2018 er der derimod en nedjustering af den forventede aktivitet frem til og med 2021, dette fremgår af figur 3.

Figur 3: 2015-indeksret aktivitetsudvikling for hhx, FFL18 (2017-2021 er budgetterede tal).

Grundet bl.a. lokale (demografiske) udsving i aktiviteten samt markante besparelser i taxametertilskuddene bliver de driftsøkonomiske udfordringer derfor ikke mindre for de erhvervsgymnasier, som driver hhx, jf. også figur 4, som viser det samlede taxametertilskud pr. hhx-årselev i perioden 2015-2021.

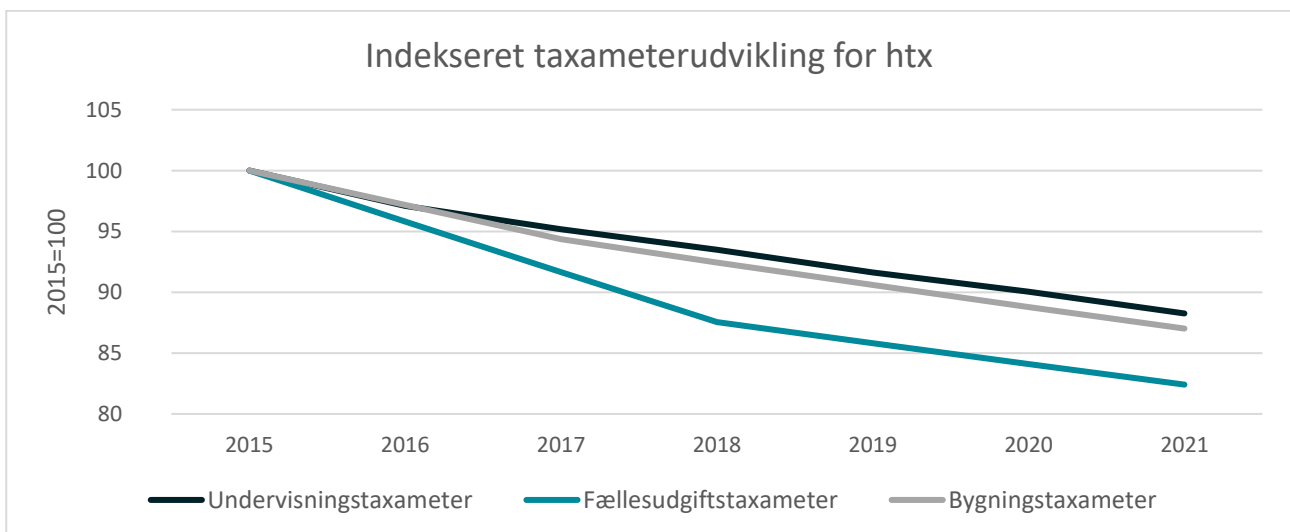
Figur 4: Samlet tilskud bevilling pr. årselev 2015-2021, 2018-pl reguleret.

Som det ses, er den samlede tilskudsbevilling pr. årselev markant faldende i perioden 2015-2021.

Konsekvenser for htx

Som det fremgår af tabel 1 på side 1, er htx den erhvervs-gymnasiale uddannelse, som både er blevet og fremover bliver hårdest ramt af besparelser i absolut beløb. Den samlede besparelse på htx i 2021 i forhold til 2015 er således på lidt over 10.000 kr. pr. ÅE, hvis man kun ser på undervisnings-, fællesudgifts- samt bygningstaxameteret.

I figur 5 ses en samlet udvikling for de tre taxametre.

Figur 5: 2015-indeksret taxameterudvikling for htx, 2018-pl reguleret.

Som det ses i figur 5, er der store besparelser på taxametrene i 2021 i forhold til 2015. Tabel 3 på næste side er en opsummering af de procentvise besparelser samt den faktiske besparelse for htx. Som for hhx er færdiggørelsestaxameteret medtaget i denne tabel.

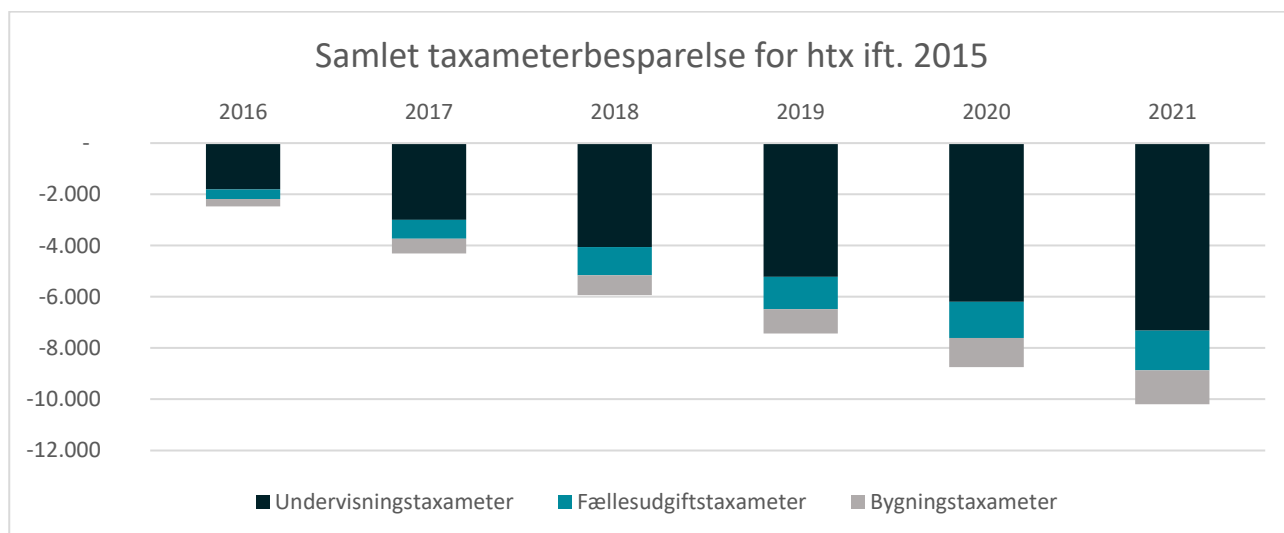
Htx	Besparelse i procent		Faktisk besparelse i kr.	
	2018 ift. 2015	2021 ift. 2015	2018 ift. 2015	2021 ift. 2015
Besparelsesperiode				
Undervisningstaxameter	7	12	- 4.058	-7.315
Færdiggørelsestaxameter	8	13	- 1.693	-2.900
Fællesudgiftstaxameter	12	18	1.103	-1.559
Bygningstaxameter	8	13	-766	-1.318

Tabel 3: Taxameterbesparelse på htx med hidtil besparelse og fremtidig besparelse ift. 2015 i procentpoint og faktisk besparelse, 2018-pl reguleret.

Tabel 3 viser de procentvise samt de faktiske besparelser for to perioder, 2018 ift. 2015 og 2021 ift. 2015. Som det ses er den hidtil og fremtidige største procentvise besparelse som for hhx på fællesudgiftstaxameteret.

Den faktiske besparelse på fællesudgiftstaxameteret ift. 2015 er på 1.103 kr. og 1.559 kr. for hhv. 2018 og 2021. På trods af at fællesudgiftstaxameteret har den største procentvise besparelse ift. 2015, da er den største faktiske besparelse at finde på undervisningstaxameteret, som det også var for hhx. De faktiske besparelser på htx-undervisningstaxameteret ift. 2015 er på 4.058 kr. og 7.315 kr. for hhv. 2018 og 2021.

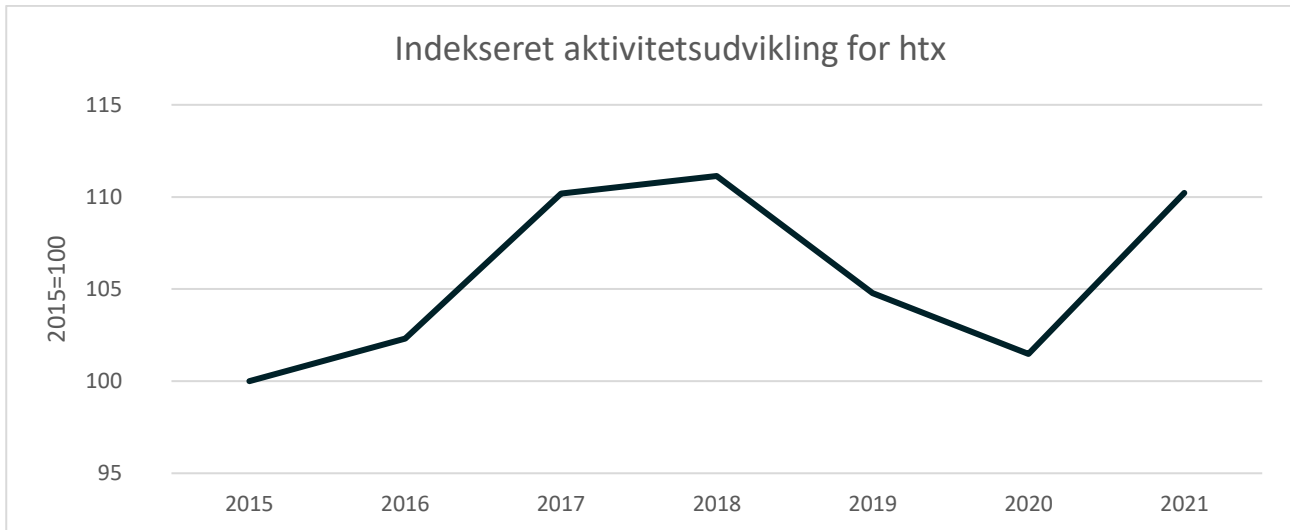
I figur 6 ses den samlede årlige besparelse for undervisnings-, fællesudgifts- og bygningstaxameteret i forhold til 2015.

Figur 6: Samlet årlig taxameterbesparelse for htx ift. 2015, 2018-pl reguleret.

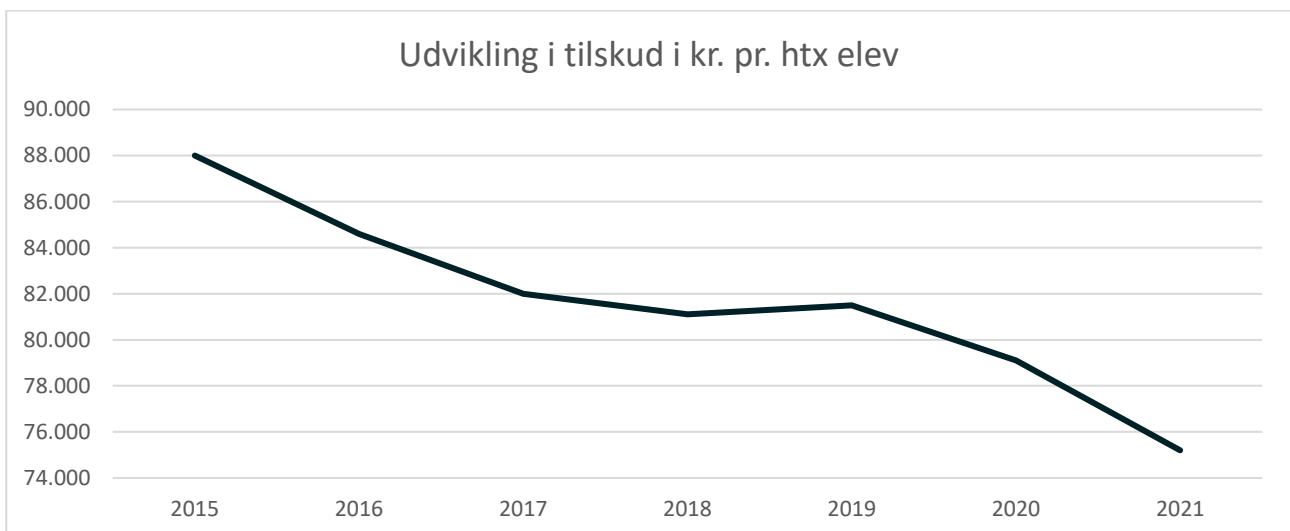
Som det ses i figur 6, vil der være konstant stigende besparelser i taxameterne grundet primært omprioriteringsbidraget.

Når det kommer til aktivitetsudviklingen har det siden 2015 set positivt ud for htx med stigende aktivitet frem til 2018 (foreslået bevilling). Efter 2018 ses en nedjustering af den forventede aktivitet frem til og med 2020, hvorefter der er en opjustering af den forventet aktivitet til og med 2021. Dette fremgår af figur 7 på næste side.

Figur 7: 2015-indeksret aktivitetsudvikling for htx, FFL18 (2017-2021 er budgetterede tal).

Som det ses i figur 7, er der en forventning om svingende htx-aktivitet, mens figur 8 viser en faldende udvikling i tilskud pr. htx-elev frem mod 2021.

Figur 8: Samlet tilskuds bevilling pr. årselev 2015-2021, 2018-pl reguleret.

Stigende behov for de erhvervsgymnasiale uddannelser

Ungdommens interesse og kompetencer inden for naturvidenskaben er vigtig for Danmark, da det er med til at sikre Danmarks fortsatte vækst og velfærd, som bl.a. skal basere sig på naturvidenskabelig indsigt og teknologisk innovation.

I en rapport af ASTRA fra 2017 med titlen *Sammenfatning af udfordringer til arbejdet med en national naturvidenskabsstrategi* fremgår det, at 80% af htx-eleverne har en STEM-studieretning.³ Htx-uddannelsen spiller således en central rolle i at sikre fundamentet for Danmarks vækst og velfærd og bør derfor i højere grad understøttes økonomisk fx med indførelse af A-fagstilskud, således at endnu flere elever uddannes indenfor de efterspurgte fagretninger.

For hhx gælder det, at uddannelsen er med til at give eleverne en forståelse for økonomi og erhvervsforhold. Fagene på hhx kan derfor være med til at skabe et fundament for fremtidige iværksætter, hvor forretningsforståelse er en nødvendighed. Netop mere innovation, iværksætteri og digitalisering i uddannelsessystemet efterlyser det af regeringen nedsatte Iværksætterpanel.⁴

DM i Teknologi og Erhvervs-case er et godt eksempel på de mange potentialer, som der er for de elever, som uddanner sig inden for det erhvervsgymnasiale område.⁵

³ http://astra.dk/sites/default/files/NNS_Rapport_V6_web%20%281%29.pdf (STEM er en forkortelse for Science, Technology, Engineering og Mathematics)

⁴ Jf. Iværksætterpanelets anbefalinger fra september 2017: <https://em.dk/~media/files/2017/ivrkstterpanelets-anbefalinger--25-september-2017.ashx?la=da>

⁵ DM i Teknologi og Erhvervs-case er et danmarksmesterskab for landets HHX- og HTX-elever. Læs mere: <http://deg.dk/aktuelt/fokus/dm-i-teknologi-og-erhvervs-case-2017>